

Svenska Canada-Tidningen

JULNUMMER TORS DAGEN DEN 18. DECEMBER 1930.

Trollflickans Kärlek

En gammal sägen från Sonnenbygd.

Av Örnevinge.

ANNU så vi ej att klara ut nä-
ken min son. Låt oss så-
ledes vila en stund medan det
dagas.

Dessa ord yttrade gamle fi-
skare-Jerker till sin son Erik då
dessa båda en tidig vårmorgon
anlände till det höga Allonberget
på Torpans östra strand. Det
kändes skönt att få släppa åror-
na efter den tidiga rodden från
hemmet på fjärdens mest av-
lägsna sida.

Tysta suto de så med blickar-
na vända ut mot öster för att se
vad morgonen led. På den mörk-
fra himlappen steg morgon-
rodnaden allt högre. Dess matta
sken nådde snart Allonberget,
vid vars fot de befunno sig. Bå-
da sågo upp mot klipporna med
dess fantastiska former och ut-
språng, som i den svaga belys-
ningen tedde sig som ett gåt-
fullt, skiftande panorama av o-
bestämt slag. Högst uppe på
bergstoppen avtecknade sig en
röd knotiga, gamla tallar, likt
en svart ram kring den sällsam-
na tavlan.

Erik, en ovanligt vacker yng-
ling på 19 år, frågade i viskande
ton sin far:

— Ha trollen bött eller bo än-
nu här i berget?

— Ja, min son, svarade Jer-
ker i samma låga ton, de ha un-
der alla kända tider haft sin säk-
ra borg i detta stora bergs innand-
ome där de under tidernas lopp
hopsamlat en myckenhet av de
värdefullaste skatter. De äro
många herrar, trollrotterna,
och av alla som någonsin funnits
vid Sommens stränder, har ingen
 varit mäktigare än den siste här
i berget. Under många hundra
år har han legat i ständig strid
mot sina grannar i Svalberget,
Dörberget m. fl. andra och det
synes som om han hade slagit
dem alla, ty numera hörs ej i
mörka nätter det starka dån som
förkunnade att hård strid pågick.
Måhända är även hans egen till-
varo tilländaluppen ty även trol-
len måste en gång dö, liksom allt
annat liv på jorden.

— Hava dessa underliga varel-
ser aldrig visat ondska mot män-
niskorna, frågade Erik ånyo.

— Det sägs nog att så varit
fallit, men det var långt före min
tid och då endast i sådana fall
där människan själv anställde
ofrid kring deras borg under
nattens timmar. Sedan solen
gått upp kan ett troll ej vistas
under bar himmel ty i samma
stund det nås av en den minsta
lilla solstråle, störtar det, dött
till marken och ett träd växer
genast upp på den plats det föll.

Under sista delen av den gam-
les förklaring hade Erik åter
sett ut mot östra horisonten där
morgonrodnaden nu antagit
björta färger. Det glimmande
färgspelet återspeglade sig i
fjärdens lugna vattenspegel som
nu tedde sig som ett gyllene dok
av ofantlig storlek. Därute gled
ett andpar sakta fram. Så stan-
nade de, reste sig mot varandra
och slogo lekfullt med vingarna,
en lek som i världt ofta förekom-
mer bland dessa varelser. Hån-
förd vid den vackra synen utro-
pade Erik:

— Se far! Vid detta utrop
hördes ett lätt klingande ljud
bland bergets klyftor och då de
båda männen hastigt vände blick-
arna däråt såg de en skön yng-
mö ljudlöst stiga ut på ett av d.
närmaste klipputsprången.

Hennes fötidsa, gyllene hår
tävade i glans med morgonrod-
nadsens guldkimmer och hennes
vackra ögon glänste som klara
diamanter. Spörjande såg hon
ut över fjärdens som ville hon så-
ka reda på den som med sitt häf-
tiga utrop stört morgonens still-
het kring hennes tysta borg. Då
hon upptäckte båten med de två
männen strax nedanför sina föt-
ter kom ett drag av bitter smär-
ta över de guldkorn, anledning-
gen. Hon såg än på den unge

än på den gamle, tills hennes
blickar för en stund stannade
kvär hos Erik. Då log hon, ett
leende fyllt av all jordens ve-
mod men även av all den godhet
som kan rymma i en ängels själ
och över hennes ansikte drog en
sky av purpur. Var det ett åter-
sken av den flammade öster-
himlen eller künna även dessa
sällsamma varelser rodna?

Men solen i öster hade stigit.
Hennes första strålar nådde ro-
dan furornas kronor på bergets
topp. Med ett lätt kvidande la-
de den underbara varelsen sina
småa fingrar över ögonen, vän-
de sig snabbt om och försvann
bland bergets klyftor.

Några veckor hade förgått.
Åter befunno sig fiskare-Jerker
och hans son vid foten av Allon-
berget där fisket var mest lö-
nande vid soluppgången. De ha-
de varit där flera gånger sedan
de sågo den sällsamma synen
men allt hade varit så stilla och
ingenting ovanligt hade de upp-
täck. Denna morgon voro de
tidigare ute än vanligt, måhän-
da beroende på Eriks enträgna
böner därom.

Som vid sitt första besök på
denna plats suto de tysta un-
der väntan på solens uppgång.
Allt var stilla. Vindarna tycktes
ännu slumra, ty ej en käre rör-
de sig ute på fjärdens. I öster
höjde sig sakta den första morg-
ongryningen i vars matta ljus
det dystra berget så småningom
antog sin naturliga form.

Plötsligt hördes djupt inne
från klipporna en svag men
klockren stämma sjunga en un-
derlig sång vars like i skönhet
ingen hört. Under några minu-
ter fortfor sången varefter den
tystnade lika plötsligt som den
börjat.

Fulständigt överväldigade av
vad de hört, blickade de båda
männen i andlös spänning upp
mot klyftorna som nu voro be-
gjutna av morgonrodnadsens
guldkimmer. Och ut på det
närmaste klipputsprånget steg
sångerskan, nu som vid föregå-
ende tillfälle med utslaget hår
och bara armar. Denna gång
tycktes hon vara medveten om
fiskebåtens närhet, ty hon såg
genast ned på de ombordvaran-
de.

Först såg hon länge på Erik,
därefter gav hon den gamle fi-
skaren ett hjärtligt leende lik-
som ville hon säga:

— Så vacker din son är!

Då hon ånyo spörjande såg
in i Eriks ögon, purprades hen-
nes kinder och med en gracios
rörelse öppnade hon sin famn e-
mot honom.

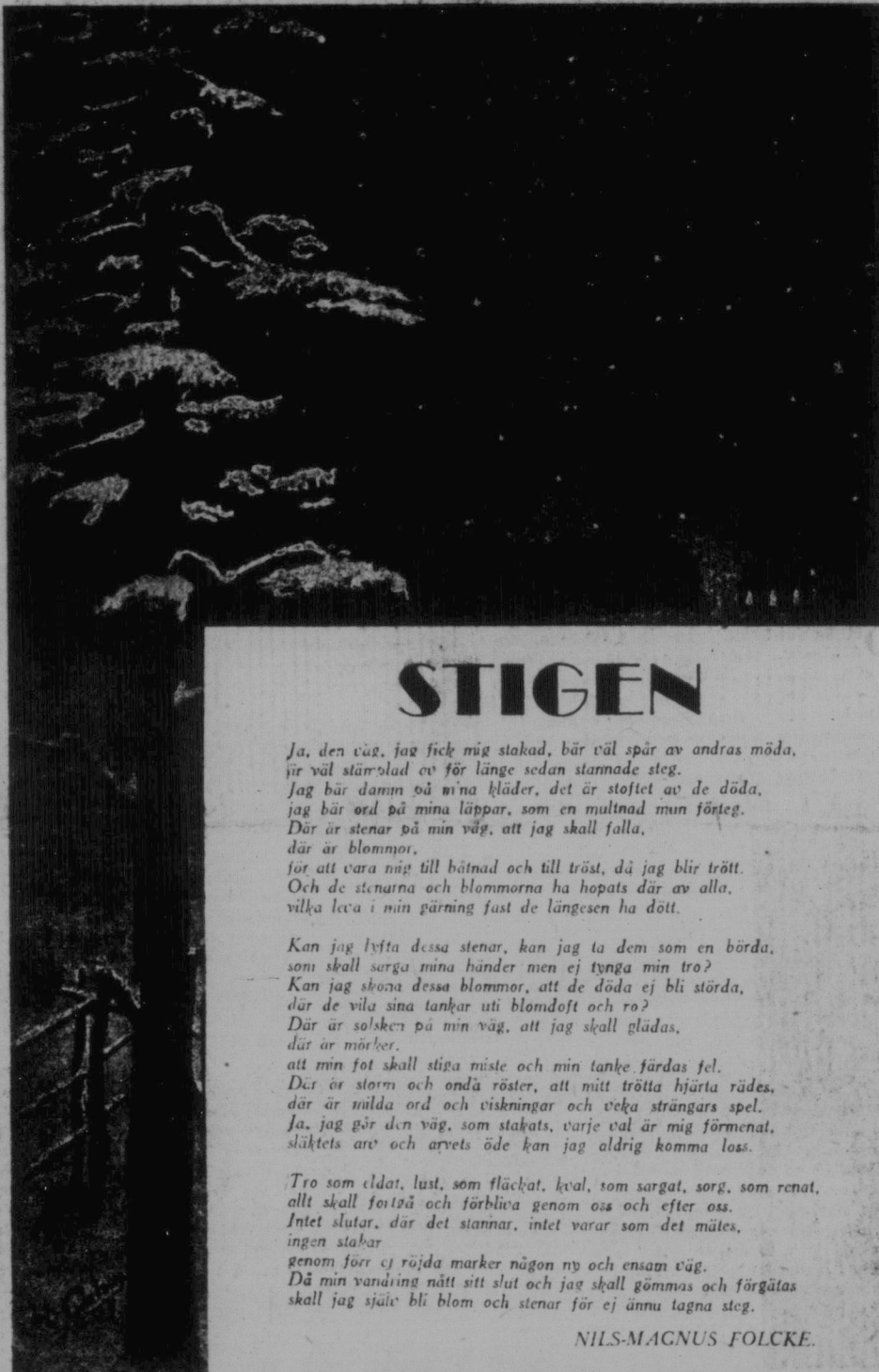
Men den obarmhärtiga solen
hade stigit till oroväckande höjd.
Hon märkte det, lade fingrarna
över sitt ängalika ansikte och
försvann bland klippornas göms-
len.

— Efter denna dag var
sig Erik ej mera lik som förr.
Han deltog ej längre i ungdom-
mens nöjen utan uppsökte en-
samheten där han gick omkring
i djupa tankar.

En sommarkväll gick han ut
och kom ej tillbaka under nat-
tens lopp. De gamla i fiskartor-
pet voro mycket bestörda, ty så
hade Erik aldrig förr gjort, men
morgonen kom och solen gick
upp utan att han avhördes. Då
gamle Jerker fann att även båt-
en var borta, började han fyllas
av vissa farhågor varför han
skaffade en båt och rodde över
till Allonberget. Humnen dit, såg
Jerker sin son sitta på en smal
gräsmatta där klyftorna dela sig
ut över vattnet. Vid Eriks sida
syntes ett likt äppelträd i den
härleaste blomfärgning. Det ha-
de aldrig funnits där förr. Nu
ropade gamle Jerker sin sons
namn men denne svarade ej. Å-
ter och högre ropade Jerker,
men med samma resultat. Bå-
vande såg den gamle så upp mot
himlen.

Forts. å sida 12

EN GOD JUL

STIGEN

Ja, den väg, jag fick mig stakad, bär väl spår av andras möda,
jag väl stämblad av för länge sedan stannade steg.
Jag bär damm på mina kläder, det är stoftet av de döda,
där jag står på min väg, som en mulnad man förtog.
Där är stenar på min väg, att jag skall falla,
där är blommar,
för att vara mig till bättnad och till tröst, då jag blir trött.
Och de stenarna och blommorna ha hopats där av alla,
vilka leva i min päring fast de längesen ha dött.

Kan jag lyfta dessa stenar, kan jag ta dem som en börda,
som skall sorga mina händer men ej tynga min tro?
Kan jag skona dessa blommor, att de döda ej bli stödda,
där de vila sina tankar ut i bländigt och ro?
Där är solen på min väg, att jag skall glädjas,
där är mörker,
att min fot skall stiga miste och min tanke färdas fel.
Där är storm och önda röster, att mitt trötta hjärta rådes,
där är milda ord och viskningar och vaka strängars spel.
Ja, jag gör den väg, som stakats, varje val är mig förmånet,
släktets arv och arvets öde kan jag aldrig komma lös.

Tro som eldat, lust, som fläskat, kval, som sargat, sorg, som renat,
allt skall förtä och förbliva genom oss och efter oss.
Intet slutar, där det stannar, intet varar som det måles,
ingen stakar
genom förr ej röjda marker någon ny och ensam väg.
Då min vandring mitt sitt slut och jag skall gömmas och förgätas
skall jag själv bli blom och stenar för ej ännu lagna steg.

NILS-MAGNUS FOLCKE.

Hjärtats bud

En kärlekssaga från Småland.

Av Brita Westelius-Ryden.

När storbondens dotter var
aderton år, kom ödet till Back-
sta. Odets redskap den gången
var en ung dräng, som bonden
hade tagit för sommaren.

Det var en strålände vårdag
som han till gården. Himlen var
så hög och blå, grönskan så ny
och ren, när han kom vandrande
uppför backarna med knytet i
händen och flollådan under ar-
men. Högre och brun i hyn
som han var, tog han sig ståtlig
ut mot bakgrunden av de blåa
åsarna. Och Margit såg honom.
Hon satt i väskammaren och
slog flitigt i drällväven. Man
vet ju inte hennes tankar, då
hon såg honom komma, eller om
hon ens tänkte något. Men när
han var närmare, såg hon hans
ansikte, hans stora, mörka ögon,
som såg ut att se på henne som
om han såg en annan värld.

Men även om nu hastiga, sill-
samma tankar foro igenom hen-
ne, när hon nu kritiskt granskade
sag på frösten, så för-
svunno de nog fort igen. Ty när
man väver dräll och har tio
trampor och två skyttlar att skö-
ta, kan man minsann ha bättre
användning för sina tankar, än
att låta dem irra omkring på
fjärran och viltsamma stigar.

Varje dag kom förstås Margit
att se drängen sedan, men stor-
bondens dotter visat inget in-
tresse för en dräng, även om hon
är intresserad, och hennes hi-
storia hade kanske aldrig blivit
så mörk och tragisk, om inte
fiollådan varit.

För de låtarna rakt förtrolla-
de henne. När de om kvällarna
lirade sig igenom väggarna in
till Margit, där hon låg i sin
säng, förde de in oro i hennes
sinn. Underliga tankar kommo
och gingo och kommo igen. Åter
och åter undrade hon i ångest,
varför hon kände sig så ensam
och arm. Hon som snart blev
den rikaste moran i hela sock-
nen! Men så drillade fiolen åter
om människohjärtats längtan
att höja sig över mulen, över
vardagen, om kärlekens under-
bara lycka, om sång och skratt
och livsglädje. Ömsom voro lå-
tarna glada och lätta, ömsom voro
de veka och ömma, men alltid
lika lockande. Och Margit vån-
dades.

Hon hade en gång mött drän-
gens strålände blick, och hon
visste, att det var för henne han
spelade.

Hon låg där i sängen och tänk-
te, att hennes liv var som en
upplöjd fåra i mulen. Rak och
jämn som den. Där fanns pen-
gar och lugn och ro, så det räck-
te för hela livet. Men det ljusa,
hjärteglädjen och själva kärle-
ken följde icke den plogfaran.
Inte ens oron och längtan följde

Forts. å sida 12.

Julsuggan

En dräplig humoresk

Av Joseph Swanson.

KAPTEN Christensen A dan-
ske ångaren "Nordkysten"
började omedvetet, kanske slicka
sina solbränta tobaksfärgade över-
läpprydnader då, dagen före far-
tygets avgång från Buenos Aires
till "Kongens egen By", tvänne
mörkhyade individer bogserade
en argentinsk svarthårig, fet aug-
a över landgången samt lyck-
ade, detta efter många högst krång-
liga manipulationer, lotsa det
grymmande flåskdjuret, förut un-
der backen, där timmermannen
redan ihopsåpat en rymlig svin-
stia, ho, halm och everything.

— Där ha vi julmaten, matta-
de skepparen halvhögt till sig
själv, gjorde maktigt en genom-
vindsvändning och gick i land.

En solig morgon efter frukos-
ten cirka aderton dar senare,
fartyget befann sig nu i tjugo-
tal breddgrader norr om ekvatorn
— kallade kaptenen på sin stew-
ard.

— Well, utlåt kan sig med en
minst tre aningar simulerad be-
tänksamhet, om tre dar ha vi
julafton, Mathiesen. Vi måste re-
dan nu bereda oss på att försöka
göra det så hemtrevligt som möj-
ligt för våra pojkar, inte sant?
Naturligtvis ska de ha lilla jul-
nubben till att börja med. Ett par
flaskor akvavit framme i skap-
arna och minst lika mycket här
midskepps. Samt några försvar-
liga portioner konjak per man och
måge efter maten, cigarrerna ej
att förglömma. Allt det där har
jag redan ställt om föresten. En
sak är emellertid ännu inte riktigt
klar. Vem i alla goda och feta
suggera namn, ska slakta vart
upplästa djur? Hade det varit i
min ungdoms dar, så skulle jag
min själ producerat svinstek av
var sugga själv, men nu är jag
gammal vofden och, va' ska vi sä-
ja, jo, en smula nervös och füm-
lig, ja, han förtär steward, inte
sant? Man måste ha häkert öga
och säker hand, när man befäst
sig med en så viktig sak som
svinslaktning. Har han haft nå-
gon praktik i slaktaryrket själv,
Mathiesen?

Den rödkindade schleswighol-
steinaren skakade negativt på si-
na skuldror.
— De enda djur jag har tätt dö
på är — höns och kalkoner, ljöd
det omsider.
— Vet han om någon bland be-
sättningen har slaktartendenser
då? Kanske kocken Kän la hand
om det?
Mathiesen placerade ett par fe-
ta fingrar under dubbelhakan och
latsades tänka.
— Det tror jag heller inte, kap-
ten, kom dft långsamt. Kocken
håller sig för ansiktet varje gång
jag vrider nacken av en böna.
— Well, så får jag fråga någon
av styrmännen eller matroserna
då, avbröt skepparen och reste
sig. Julmat ska vi ha, om jag rätt
ska slakta suggan själv. Men, a-
propos, skälla svinet kan ni väl?

— Jo då, borsten ska vi själva
ta bort, va lugn, kapten! Så fort
hon å dö.

Klaus Månson, en medellåders
skånsk matros och ende svensken
ombord å det danska fartyget, ha-
de, just förankrat sin förgängliga
å stympallen uppe på bryggan,
dessa att ha inmundigat ett
försvarligt morgonmåltid och avysat
åtta glas. Lekande lät span-
han det lilla spakförsedda hjul
som, med styrmaskinens hjälp di-
rigierade fartyget i åskad rikt-
ning eller kurs som det heter på
fackspråket, då besälhavaren blev
synlig å styrborde bryggstappa.
Omedelbart stående på ryggraden
och sänkande blicken mot kon-
passeroen inom nakterhuset, blev
han en smula häpen då ett sve-
ligt "god morron Månson?" stud-
sade mot hans trumhinnor, orsak-
ade i en situation som denna.

— Det var fint, de, så ska det
lita! Men, apropos, han som seg-
lat så länge och varit med än på
det ena än på det andra, kan väl
slakta svin?

Svensken glömde att styra un-
der ett ögonblick eller två.
— Jo, min liv och kniv kan jag
väl då, kapten, utbrast han plöts-
ligt. Är det frågan om suggan
därframme som ska ha ändalyk-
ten nu till jul?
— Stämmer. Me n har. Mån-
son slaktat grisar förut ombord å
några andra båtar?
— Jo, jo, men sanna! Tjogtals.
Man surrar dem till en bänk och
drämmer till på rätta stället i
huvudet med en slägga. Sen blir
det fråga om att sticka — på rät-
ta stället. När de är gjort, så kol-
lekter man paltblodet i en pyn.
Sen kommer skällningen och de
götes bäst...
— All right. Jag hör att han
har varit med på det. Men det där
med att surra grisen till en bänk
tycker jag inte riktigt om. Hår
det inte bättre om man hänger
upp djuret i baktassarna och sen
klammer till?
— Det har jag min liv och kniv
aldrig varit me på, kapten. En
bänk blir bäst. Tänk, hur tung
varan sugga är sen! Vi skulle
säkert få begagna en talja att
hiva upp på med...
— Allright, all right, Månson.
Slakta som han är van vid. Iku-
vudsaken blir att vi får steken nu
till jul, inte sant? Well, vi tar na-
på förmiddagsvakten i morgon.
Här måna behöver han till hjälp!
förutom kocken och stewarden
som ska sköta om skällningen?
— Minst tre man, kapten. Hon
är ju tung som ett hus...
— Very well då. Sex man blir
det...
— Skällningen var inte lite stolt då
han, under det middagen aväts,
kungjorde nyheten för sina äv-
farande yrkesbröder. Två finnar
och en stor skagenspojke förklar-
ade sig ögonblickligen villiga att
biträda. Och under den aftonen
ombord å den båten långt därute
i passadvindarnas ljumma väders-
streck uppstod en livlig diskus-
sion bland matroserna om lämpli-
gaste metoden för svinslakt till
sjörs. Framme under backen, i sin
stia, låg julsuggan och slumrade,
då och då utstående knappt för-
nimbara dröm-grymtningar, tyd-
liga tecken på att hon var både
mätt och hade det komfortabell.
Föga anade hon vad som skulle
ske morgonen därpå...

Forts. å sida 12.